

На основу члана 16.став 1. тачка 3) Закона о Фонду за развој Републике Србије (*"Службени гласник РС"*, број 36/2009, 88/2010, 119/2012 и 5/2015), члана 19. став 1. тачка 3) Статута Фонда за развој Републике Србије, Закона о стечају (*"Сл. гласник РС"*, број 104/2009, 99/2011 - др. закон и 71/2012 - одлука УС РС, 83/2014 и 113/2017), члана 436. Закона о облигационим односима (*"Службени лист СФРЈ"*, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - Одлука УСЈ, 57/89 и *"Службени лист СРЈ"*, бр. 31/93), Стратегије за решавање проблематичних кредита (*"Службени гласник РС"*, број 72/15), Закључка Владе Републике Србије СП 05 број 00-345/2017 од 05.12.2017. године и Одлуке Управног одбора Фонда за развој број 445 од 30.11.2017. године, Управни одбор Фонда доноси

ПРОЦЕДУРЕ О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ НАПЛАТЕ ПОТРАЖИВАЊА **УСТУПАЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА**

I **ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Овим процедурама ближе се дефинише процес уступања потраживања Фонда, као и процена ризика приликом уступања потраживања, а све у циљу ефикасније наплате потраживања.

Правни основ уступања потраживања регулисан је Законом о облигационим односима.

Закључаком Владе РС СП 05 број 00-345/2017 од 05.12.2017.год. задужује се Фонд да усвоји наведене процедуре у циљу брже и ефикасније наплате потраживања.

Процедура се примењује на сва потраживања Фонда која су предмет уступања, изузев потраживања чији је пренос забрањен Законом. По правилу, уступају се проблематична потраживања а све у складу са Стратегијом за решавање проблематичних кредита (*"Службени гласник РС"*, број 72/15) и Закључком Владе РС СП 05 бр 00-345/2017.

II **ЦИЉЕВИ**

Процедуре се доносе у циљу:

1. Максималног увећања стопе наплативости потраживања Фонда од дужника из сектора привреде;
2. Побољшања ефикасности и делотворности напора на решавању проблематичних потраживања;
3. Подстицања опоравка одрживих дужника који су запали у финансијске потешкоће путем напора у правцу решавања потраживања који укључују реструктурирање дуга и/или пословања и очување одрживог пословања кроз потенцијално инвестирање од стране трећих лица;
4. Унапређења стабилности финансијског система путем интензивирања настојања да се смање проблематични пласмани;
5. Сарадње на методологијама убрзања решавања проблематичних потраживања у портфолију правних лица у власништву Републике Србије и омогућавању бржег смањења нивоа проблематичних пласмана у финансијском систему.

III

ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА

- 1) **Уступљено потраживање** је једно или више потраживања од једног или више дужника које Фонд може уговором пренети на треће лице, изузев оног чији је пренос забрањен законом или које се по својој природи противи преношењу на другога.
- 2) **Дужник** је дужник Фонда за развој Републике Србије – правно лице, физичко лице, предузетник, пољопривредник и др. Дужник може бити главни дужник, садужник, јемац или лице према којем се остварује регресно право.
- 3) **Проблематична потраживања** од дужника су кредити :
 - а) по основу којих је дужник у доцњи дуже од 180 дана, било по основу плаћања камате или по основу плаћања главнице;
 - б) по којима је камата у висини тромесечног износа (и више) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је њено плаћање одложено;
 - с) по основу којих дужник касни мање од 180 дана, али је Фонд проценио да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.
- 4) **Накнада** је вредност (цена) по којој се врши уступање потраживања, може бити у пуном износу потраживања или умањена на предлог стручних служби Фонда, а у складу са Одлуком Кредитног/Управног одбора Фонда за развој.
- 5) **Дисконт** је разлика између укупног износа потраживања и накнаде.
- 6) **Потраживања** су потраживања Фонда за развој од дужника и/или групе повезаних дужника у смислу Закона о привредним друштвима и Закона о банкама (укључујући али не ограничавајући се на јемства, садужништва, регресна права, заложна/хипотекарна права и др.);
- 7) **Понуђач** је правно лице које јесте/није клијент Фонда, физичко лице, банка или друга финансијска институција које је доставило понуду за стицање/преузимање потраживања уз накнаду у складу са овим Процедурама.
- 8) **Лиценцирани проценитељ** је физичко/правно лице, које ангажује Фонд ради процене вредности непокретности/покретних ствари за потребе уступања потраживања Фонда, који испуњава услове прописане Законом о проценитељима вредности непокретности коме је министар финансија издао лиценцију за вршење процене вредности непокретности

IV

ПРАВИЛА УСТУПАЊА ПОТРАЖИВАЊА ФОНДА

Фонд може банци, другој финансијској институцији, правном или физичком лицу, уступити доспело потраживање и потраживање које још није доспело, али се сматра проблематичним и класификовано је као проблематично на пресечни датум, од:

- правног лица
- предузетника
- пољопривредника и
- других дужника Фонда.

Уступање потраживања врши се Понуђачу, на основу захтева за уступање потраживање поднетог од стране Понуђача и на основу одлуке Управног/Кредитног одбора Фонда.

На захтев Понуђача и након образложеног предлога надлежних сектора Фонда, приступа се наплати потраживања уступањем потраживања у следећим случајевима:

- 1) уколико су претходно предузете одређене радње у циљу наплате потраживања Фонда (нпр. блокада рачуна и/или покретање вансудског или судског поступка наплате потраживања и сл.), а чијим предузимањем Фонд није успео у наплати потраживања, односно чијим предузимањем се очекује да ће се потраживање делимично наплатити, да се неће наплатити у дужем временском року или да ће у потпуности изостати наплата,
- 2) када се на основу стручне и потпуне анализе неспорно утврди да је наплата потраживања уступањем потраживања повољнија од наплате потраживања из инструмената обезбеђења или друге имовине Дужника,
- 3) уколико би реструктурирање потраживања, конверзија дуга у капитал, или слични приступи наплате били неповољнији у односу на уступање потраживања.

Наплата потраживања уступањем потраживања спроводи се :

- 1) са циљем најповољнијег намирења потраживања Фонда за развој, остваривањем највеће могуће вредности наплате дуга, поштујући начела економичности, стручности, хитности и транспарентности.
- 2) Уважавајући:
 - статусе и доцњу Дужника (не измирује обавезе у уговореним роковима, блокиран, утужен/у парници, у реорганизацији, у стечају, итд ...),
 - положај Фонда (обезбеђено и/или необезбеђено потраживање),
 - структуру потраживања (висину и учешће редовних и затезних камата у укупним потраживањима од дужника, ово посебно код необезбеђених потраживања),
 - стање свих судских и вансудских поступака који се воде у вези са конкретним потраживањем,
 - временски период за наплату потраживања из инструмената обезбеђења и друге имовине дужника као и трошкове који прате поступак наплате.

Висина дисконта зависиће, пре свега, од квантитета, квалитета и утрживости средстава обезбеђења, структуре потраживања (основни дуг, камата, затезна камата) и осталих битних елемената (дани доцње, сазнања да је дужник пренео имовину да друго правно лице итд.).

V

ПРЕДМЕТ И НАЧИН НАПЛАТЕ ПОТРАЖИВАЊА УСТУПАЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА

1. ПРЕДМЕТ

У складу са овом процедуром могу се уз накнаду уступати постојећа целокупна или делимична, доспела, као и недоспела новчана потраживања од правних лица, предузетника, пољопривредних газдинстава и других дужника Фонда.

Не може се вршити уступање потраживања лицима која се, у складу са чланом 2. Закона о банкама, чланом 62. Закона о привредним друштвима и чланом 125. Закона о стечају сматрају повезаним лицима са Дужником.

2. НАЧИН НАПЛАТЕ ПОТРАЖИВАЊА УСТУПАЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА

Наплата потраживања уступањем потраживања у складу са овом Процедуром спроводи се на основу писаног захтева Понуђача или на основу иницијативе стручних служби Фонда за развој.

У циљу анализе наплативости потраживања и евентуалног дисконта, Фонд бира овлашћеног проценитеља/ревизора, ради израде Процене вредности потраживања. Изузетно, може се прихватити Процена вредности потраживања, не старија од 6 месеци од дана достављања захтева за откуп потраживања, уколико таква процена постоји, а сачињена је од стране овлашћене ревизорске куће са Листе спољних ревизора Народне банке Србије.

Уколико се предлаже наплата потраживања уступањем потраживања, и то потраживања које, са главницом и обрачунатим каматама на дан подношења предлога, прелази износ од 500.000,00 ЕУР у динарској противвредности по средњем курсу НБС, предлог стручних служби Фонда обавезно садржи Процену вредности потраживања, сачињену од стране овлашћене ревизорске куће са Листе спољних ревизора Народне банке Србије, која није старија од 6 месеци.

Уколико се уступа потраживање у износу мањем од 500.000,00 ЕУР-а на дан подношења предлога, предлог стручних служби Фонда обавезно садржи најновији Извештај о процени тржишне вредности средстава обезбеђења, сачињен од стране Лиценцираног проценитеља.

У случају да се након израде Процене вредности потраживања, а пре доношења коначне одлуке Фонда о уступању потраживања, битно промењене околности везане за наплативост потраживања, Фонд је дужан да прибави нову процену вредности тј. наплативости потраживања.

3. ПОСТУПАК УСТУПАЊА ПОТРАЖИВАЊА ФОНДА

Фонд је дужан да, у циљу заштите својих интереса, поступа у складу са правилима струке и са пажњом доброг привредника, те да предузме све мере у циљу наплате потраживања, у складу са овом процедуром и другим релевантним процедурама Фонда.

• Фонд је дужан да изврши детаљну анализу докумената којима располаже у вези са проблематичним потраживањем, и то анализу:

- 1) финансијске и правне документације:
 - уговор о кредиту/гаранцији,
 - документације која се односи на средства обезбеђења,
 - процене вредности средстава обезбеђења, уз навођење њихових техничких детаља (попут локације, величине и врсте имовине итд.),
- 2) документације која се односи на сва потраживања од дужника као и од садужника/солидарних јемаца и документације о текућим или потенцијалним споровима између дужника/садужника и Фонда,
- 3) документације и информација које се односе на статус дужника (активни

- субјект, активни субјект са блокираним рачунима, субјект у стечајном/ликвидационом поступку, субјект у поступку реорганизације, УППР-у, субјект који је предмет поступка вансудског реструктурирања)
- 4) документације и информација које се односе на радње које су до сада извршене у погледу наплате проблематичног потраживања (попут продаје споредне имовине, покушаних продаја средстава обезбеђења, неуспешних реструктурирања или неуспелих/одложених реорганизација итд.)
 - 5) правног статуса средстава обезбеђења да би се:
 - утврдила вредност имовине дужника или садужника која служи као инструмент обезбеђења потраживања у корист Фонда;
 - анализирао валидност успостављених средстава обезбеђења;
 - утврдило да ли постоје правна/законска ограничења у погледу права својине над имовином Дужника која може бити предмет наплате потраживања, а нарочито да ли постоје правна/законска ограничења у преносу средстава обезбеђења;
 - анализирао да ли су средства обезбеђења предмет извршења/принудне наплате, неког другог судског/вансудског поступка и у којој фази;
 - анализирао исход поступака који се воде ради наплате потраживања.
- Овим Процедурама се регулишу фазе у процесу уступања потраживања и то:
 - 1) Пријем захтева поднетог од стране правног лица, банке, друге финансијске организације или физичког лица;
 - 2) Обрада захтева која подразумева комплетну обраду захтева у складу са Процедурама за обраду захтева и оцену кредитног и сваког другог ризика лица коме се уступа потраживање;
 - 3) Израда предлога и Доношење коначне одлуке Кредитног/Управног одбора Фонда за развој. Фонд може захтевати од Понуђача да изврши авансну уплату у износу до 10% од предложене накнаде.

На основу захтева Понуђача за уступање потраживања, анализу врше организациони делови Фонда и то:

- Сектор за кредите и гаранције/Филијала,
- Сектор за контролу и наплату кредита и гаранција
- Сектор правних и општих послова и
- Сектор за управљање ризицима и ризичним пласманима.

Организациони делови који врше анализу са циљем уступања потраживања у обавези су да прибаве основне податке о Понуђачу (пословно име, седиште и матични број, податке о власничкој структури тог лица и члановима органа управљања).

Уколико је Понуђач клијент Фонда или се ради о лицу које није клијент Фонда, али ће уступањем потраживања постати клијент Фонда, организациони делови који врше анализу са циљем уступања потраживања, обезбеђују и документацију о пословању клијента (завршни рачун у последње две године и осталу документацију потребну за анализу кредитне способности) у складу са упутствима и процедурама Фонда

Анализа уступања потраживања коју врше Сектор кредита и гаранција/Филијала, Сектор за контролу и наплату кредита и гаранција, Сектор правних и општих послова и Сектор за управљање ризицима и ризичним пласманима, мора да садржи следеће основне елементе:

- податке о Дужнику чије потраживања Фонд намерава да уступи:

- о назив, седиште, матични број и друге идентификационе податке;
- о износ потраживања (књиговодствени износ и износ укупног потраживања на дан пресека), основ потраживања, доцња, исправке вредности;
- о средства обезбеђења;
- о податке да ли се уступање врши уз накнаду, вредност накнаде у апсолутном износу, односно процентуално од вредности потраживања које се уступа.

- податке о Понуђачу:

- о назив, седиште, матични број и друге идентификационе податке;
- о податке о власничкој структури Понуђача и члановима органа управљања;
- о податак да ли је Понуђач повезано лице са Фондом и да ли припада групи повезаних лица;
- о податак да ли је Понуђач клијент Фонда или не;
- о уколико је Понуђач клијент Фонда, износ тренутног ангажовања Фонда (стање дуга), исправке вредности итд.

- оригинал захтева Понуђача за уступање потраживања.

Уколико се потраживање уступа уз накнаду Понуђачу који сопственим средствима врши плаћање једнократно и одмах, није потребна документација о пословању Понуђача.

У том случају анализа подносиоца захтева врши се у делу репутационог ризика по Фонд.

3а. Обрада захтева и анализа кредитног ризика лица коме се уступа потраживање

Анализа кредитног ризика Понуђача врши се у циљу процене утицаја уступања потраживања на параметре пословања Фонда, као и утицаја на класификацију потраживања, уколико је Понуђач клијент Фонда или ће уступањем постати клијент Фонда .

Уколико је Понуђач клијент Фонда и има ангажовање у Фонду по основу одобрених пласмана, или ће уступањем потраживања постати клијент Фонда, анализу кредитног ризика врше стручне службе: Сектор кредита и гаранција/Филијала, Сектор за контролу и наплату кредита и гаранција које су дужне да прибаве мишљења Сектора правних и општих послова и Сектора за управљање ризицима и ризичним пласманима.

Осим. наведеног, за лица која ће уступањем потраживања постати клијент Фонда, врши се и анализа утицаја на репутацију Фонда.

Уколико Понуђач није клијент Фонда, а потраживање се уступа уз накнаду коју Понуђач плаћа из сопствених извора, врши се само анализа утицаја на репутацију Фонда.

3б. Доношење предлога одлуке Кредитног одбора Фонда за развој

Након прикупљених података, стручне службе Фонда за развој, израђују предлог за уступање потраживања.

На предлог за уступање потраживања мишљење дају Сектор за управљање ризицима и ризичним пласманима и Сектор правних и општих послова.

У циљу доношења одлуке/предлога одлуке о уступању потраживања од стране Кредитног одбора Фонда за развој, стручне службе Фонда за развој достављају Кредитном одбору следећу документацију:

- Предлог за уступање потраживања са комплетном анализом Понуђача и потраживања; анализа Понуђача није потребна у случају када Понуђач накнаду за уступљено потраживање плаћа одмах и једнократно, из сопствених средстава;
- Мишљење Сектора за управљање ризицима и ризичним пласманима и Сектора правних и општих послова.

У зависности од одређених лимита Кредитни одбор доноси коначну одлуку или предлог одлуке за одобрење/одбијање уступања потраживања упућује Управном одбору на одлучивање.

Зв. Доношење одлуке о уступању потраживања

Коначну одлуку о уступању потраживања доноси Кредитни одбор или Управни одбор Фонда, у зависности од висине потраживања које је предмет уступања.

Уколико потраживање које се уступа не прелази износ од 10.000.000,00 рсд, Одлуку о уступању доноси Кредитни одбор Фонда.

Уколико потраживање које се уступа прелази износ од 10.000.000,00 рсд, Одлуку о уступању доноси Управни одбор Фонда за развој.

Лимит одлучивања се одређује у односу на тренутну укупну изложеност Дужника према Фонду, чије се потраживање уступа.

VI

ОБАВЕЗНЕ ОДРЕДБЕ УГОВОРА О УСТУПАЊУ ПОТРАЖИВАЊА

Након доношења коначне Одлуке о уступању потраживања, сачињава се Уговор о уступању потраживања, који обавезно садржи следеће одредбе:

- 1) да се на пријемника потраживања преноси потраживање Фонда, даном потписивања и овере уговора од стране јавног бележника,
- 2) да уколико пријемник не исплати уговорену накнаду за уступање потраживања у уговореном року, односно не извршава обавезе на начин и у роковима дефинисаним уговором, уговор о уступању потраживања се раскида на терет Понуђача,
- 3) да се накнада за уступање уплаћује у целости даном закључења Уговора о уступању потраживања. Уколико се потраживање уступа са одложеним роком дефинишу се услови уступања.
- 4) да Фонд одговара за постојање потраживања али не одговара пријемнику потраживања за ликвидност и солвентност дужника, нити за наплативост уступљеног потраживања,
- 5) све чињенице и околности у вези са споредним правима која уступањем потраживања прелазе на пријемника потраживања (хипотека, залога, права из уговора са јемцем, правно на камату и др.).

VII

КОМИСИОНИ ПОСЛОВИ

Уколико постоји посебан интерес Републике Србије утврђен закључком Владе, којим се предвиђа отпис одређеног потраживања Фонда или његова коверзија у капитал

неког привредног друштва, одредбе ових процедура се неће примењивати.

У том случају, Фонд само спроводи закључак Владе, без претходне анализе стручних служби.

Фонд може, уз сагласност других министарстава за која обавља комисионе послове (Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства привреде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и др.), вршити продају потраживања уз дисконт, у складу са овим Процедурама и Закључком Владе.

VIII НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ПРОЦЕДУРА

Одговорност за спровођење процедура је на свим запосленима у Фонду из делокруга рада Сектора којима припадају.

Контрола спровођења Процедура је у надлежностима директора Сектора и Кредитног одбора Фонда.

Кредитни одбор Фонда извештава Управни одбор о ефектима спровођења Процедура на редовним седницама Фонда.

IX ПОВЕРЉИВОСТ ИНФОРМАЦИЈА

Документација и информације у вези са уступањем потраживања представљају поверљиве податке и запослени у Фонду су у обавези да са њима поступају у складу са Одлуком којом се регулише пословна тајна и чување пословне тајне.

X ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Процедура ступа на снагу даном усвајања од стране Управног Одбора Фонда за развој.

**По овлашћењу председника
УО Фонда број 119-01-
83/2018-1 од 01.03.2018.
године,**

Милун Тривунац